

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Copernicuslaan 1-3 (Antwerpen, Antwerpen)

Projectcode: 2021C473
April 2021 – juli 2022

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

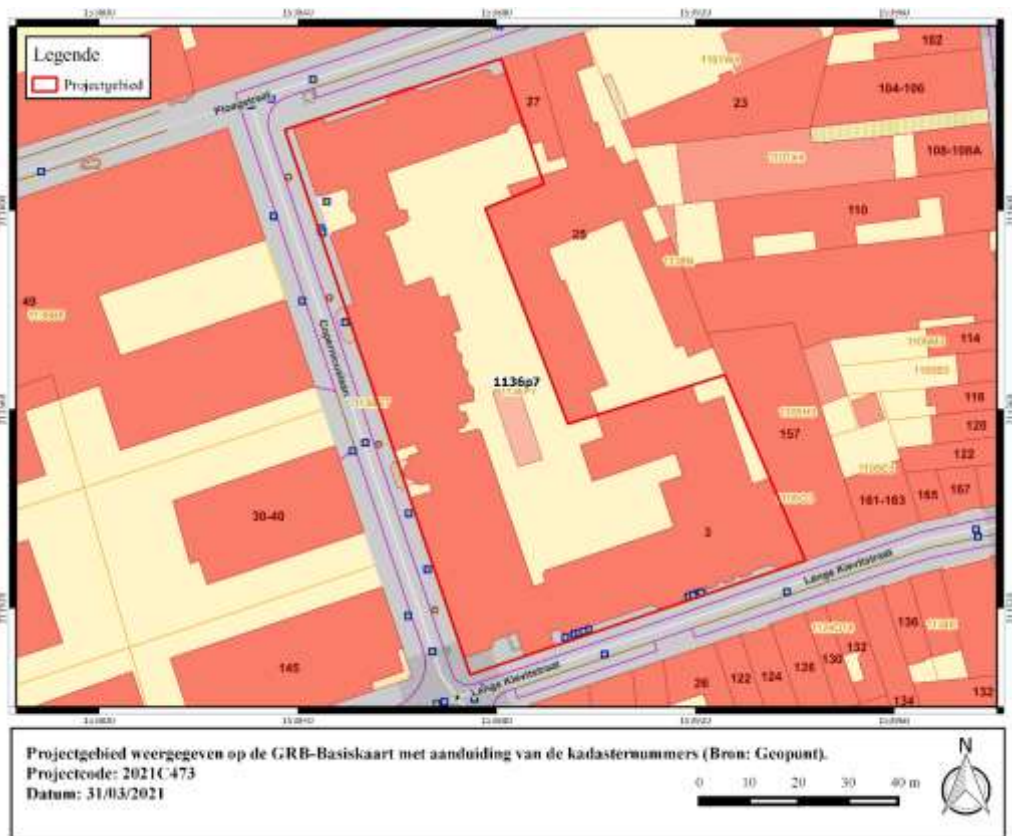
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Antwerpen
	Deelgemeente	/
	Postcode	2018
	Adres	Copernicuslaan 1-3 2018 Antwerpen
	Toponiem	Copernicuslaan 1-3
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 153787$ $Y_{\min} = 211502$ $X_{\max} = 153975$ $Y_{\max} = 211632$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Antwerpen, Afdeling 8, Sectie H, nr. 113p7 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

In het verleden werd reeds een bekrachtigde archeologienota opgesteld voor het projectgebied langs de Copernicuslaan te Antwerpen (ID 18396¹). De huidige archeologienota wordt opgesteld naar aanleiding van een wijziging van de geplande werken.

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Copernicuslaan 1-3 te Antwerpen. Het projectgebied is ca. 5716 m² groot en is over een oppervlakte van ca. 3851 m² bebouwd, deze bebouwing is zo goed als volledig onderkelderd. Het overige deel van het terrein is verhard. De bestaande infrastructuur wordt in het kader van de geplande ontwikkeling gesloopt.

Het onderzoeksgebied bevindt zich ten zuiden van de samenvloeiing van de Schelde en de Schijn, buiten het alluvium. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die direct rusten op de Tertiaire sokkel. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer met betrekking tot de bodemopbouw of archeologische bewaringscondities. De beschikbare gegevens wijzen op een oppervlakkige archeologische situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed normaliter zichtbaar is onder de bouwvoor.

Uit de cartografische bronnen kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied zich buiten het historische centrum van Antwerpen bevindt. Op de Ferrariskaart is te zien dat de ruime omgeving van het terrein voornamelijk in gebruik is als moestuin. Het terrein zelf lijkt vrij van enige bebouwing. Op 19^e-eeuwse bronnen is in het noorden van het terrein een klein gebouw afgebeeld. Tevens is te zien hoe ten noorden van het terrein de huidige Zoo van Antwerpen wordt ingericht. Uit de orthofotosequentie kan afgeleid worden dat de huidige bebouwing dateert uit de jaren '80.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn enkele archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Het merendeel van de gekende archeologische sites liggen geclusterd ter hoogte van de Antwerpse binnenstad. Dit betreft enerzijds resten van wonen en werken in de middeleeuwse stad en de laatmiddeleeuwse en moderne stadsversterkingen die duidelijk te herkennen zijn op het kaartbeeld van de CAI. Ten westen van het onderzoeksgebied werd recent een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden echter geen archeologisch relevante resten waargenomen.

Concreet kan op basis van de beschikbare gegevens in de omgeving van het onderzoeksgebied uitgegaan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Indien echter rekening wordt gehouden met de relatief oppervlakkige archeologische situatie, de aanwezige keldervolumes en aanwezige infrastructuur, waarvan redelijkerwijs aangenomen kan worden dat ze heeft bijgedragen tot een fragmentatie van het bodemarchief, wordt de kans klein geacht dat bijkomende onderzoeksdaden nog kunnen leiden tot wezenlijke kenniswinst.

¹ <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18396>

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Copernicuslaan te Antwerpen worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Hoewel in de omgeving van het onderzoeksgebied uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat. Met betrekking tot artefactensites dient er op gewezen te worden dat het terrein niet gelegen is binnen een gradiëntzone. Hierdoor kan niet gesteld worden dat er ter hoogte van het onderzoeksgebied een verhoogde verwachting geldt inzake menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum. Daarnaast is de kans klein dat ter hoogte van de bestaande bebouwing en verharding nog artefactenconcentraties in-situ bewaard zijn. Met betrekking tot resten van bewoning, begraving of andere activiteiten moet evenzeer rekening gehouden worden met een ten dele verstoord bodemarchief. Ter hoogte van de bestaande keldervolumes kan gesteld worden dat het bodemarchief reeds is verstoord. Hoewel dit geenszins gesteld kan worden ter hoogte van de aanwezige verharding kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat de aanleg van de aanwezige verharding, nutsleidingen en putten zal bijgedragen hebben tot een gefragmenteerd bodemarchief. Vanwege deze versnippering en bijgevolg het ontbreken van een ruimtelijk kader om eventuele fenomenen te interpreteren kan bij verder onderzoek niet meer verwacht worden dan een quasi contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de afbraak van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject. Vanwege de aanwezige keldervolumes en infrastructuur wordt de kans zeer klein geacht dat verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

